

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Institut Esteve Terradas i Illa

Bonavista, 70
08940 Cornellà de Llobregat
Tel. 93 377 11 00
a8016781@xtec.cat
<http://www.esteveterradas.cat>

PROJECTE D'INNOVACIÓ EN COEDUCACIÓ

INSTITUT ESTEVE TERRADAS I ILLA. (2007- 2020)

Responsables del projecte:

Rosa Maria Aznar Garcia

Maite Chamizo Cuesta

ÍNDEX

1. BREU DESCRIPCIÓ DE L'INSTITUT ESTEVE TERRADAS	2
2. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE	2
3. OBJECTIUS DEL PROJECTE.....	3
4. PROCESSOS EN ELS QUALS S'ENQUADRA EL PROJECTE.....	3
A) PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE.....	3
B) ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC I ORIENTACIÓ.....	6
C) PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA.....	8
D) GESTIÓ DE L'EQUIP HUMÀ.....	8
E) GESTIÓ DE LA COMUNICACIÓ.....	9
F) GESTIÓ DE LA INNOVACIÓ.....	11
5. INTERACCIÓ AMB ELS GRUPS D'INTERÈS.....	13
6. GESTIÓ DE RECURSOS.....	14
7. AVALUACIÓ DEL PROJECTE.....	15
6. SOSTENIBILITAT I TRANSFERIBILITAT DEL PROJECTE.....	16
7. ANNEXOS.....	17
ANNEX 1: PREMIS I CONCURSOS	17
ANNEX 2: PUBLICACIONS	19
ANNEX 3: APARICIONS EN MITJANS DE COMUNICACIÓ.....	19
ANNEX 4: DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA.....	22
ANNEX 5: MATERIAL GRÀFIC	22

1. BREU DESCRIPCIÓ DE L'INSTITUT ESTEVE TERRADAS

Es tracta d'un centre d'educació secundària, situat a Cornellà en un barri de famílies en la seva majoria de classe treballadora i amb un alt índex d'immigració. Classificat com d'alta complexitat, compta amb una trajectòria de gairebé 45 anys. Hi treballen 155 professors i professores, 10 membres del PAS i gairebé 1700 alumnes distribuïts entre ESO, PFI, Batxillerat i Cicles Formatius.

2. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

L'Institut Esteve Terradas s'ha caracteritzat al llarg dels anys per ser sensible a tots els temes que han tingut a veure amb promoure la coeducació, i des del curs 2007-2008 ha fet una aposta contundent i sistemàtica per utilitzar la coeducació com a eina per eliminar tota mena de discriminació per raó de sexe a més a més d'integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere. El projecte d'innovació en coeducació de l'Institut Esteve Terradas és un projecte viu, que es revisa curs darrere curs per tal d'anar buscant la millora continua de les nostres actuacions.

3. OBJECTIUS DEL PROJECTE

OBJECTIU ESTRATÈGIC: Transformar la comunitat educativa per deconstruir els estereotips de gènere
Objectius operatius
<ul style="list-style-type: none"> · Identificar punts forts i punts febles de la pràctica educativa personal i institucional respecte a la pràctica coeducativa als currículums. · Identificar el sexisme al propi centre. · Fomentar l'ús de llenguatges no sexistes i inclusius. · Impulsar accions coeducatives a l'aula i al centre. · Analitzar materials didàctics utilitzats i repensar la seva conveniència des de la nova mirada coeducativa de centre. · Crear noves propostes de materials didàctics que puguin ser útils en les noves necessitats detectades. · Promoure relacions equitatives, de respecte i cura entre l'alumnat. · Detectar i intervenir relacions abusives en parelles joves. · Detectar i intervenir les violències de gènere a les famílies. · Prevenir les violències masclistes. · Prevenir l'LGTFbòbia. · Activar protocols contra qualsevol tipus d'expressió de violència per raó de gènere.
<ul style="list-style-type: none"> · Fomentar la presència i la visibilitat de les dones en els currículums. · Incorporar els sabers de les dones al coneixement i a la realitat quotidiana. · Intervenir en la correcció del desequilibri existent a l'hora d'escollir una determinada família professional, o una branca de batxillerat, per raó de gènere. · Intervenir en desmitificar els estereotips de gènere en el moment de fer una orientació laboral i/o professional. · Participar en concursos que promoguin la coeducació. · Promoure les associacions de les alumnes i de les professores per fer actuacions conjuntes sobre temes coeducatius. · Fomentar que les dones tinguin el màxim de representació possible en tots els estaments de la comunitat educativa. · Donar veu a les noies i a les dones d'altres cultures que per raons migratòries també formen part del nostre centre, encara que d'una manera minoritària. · Fer efectiva l'educació sexual i afectiva des de la perspectiva dels drets de les persones. · Proporcionar informació específica sobre sexualitat, afectivitats i reproducció i la seva incidència en les dones. · Visibilitzar i normalitzar el col·lectiu LGTBIQ. · Vetllar perquè la utilització dels espais sigui equitativa. · Implementar un procés de millora continua del projecte mitjançant la reflexió constant i la incorporació de noves metodologies, recursos, activitats i serveis. · Proporcionar formació continua al professorat, als membres del PAS, l'alumnat i les famílies en matèria de coeducació. · Potenciar la coeducació, col·laborant amb altres centres i associacions de dones de Cornellà, de Catalunya, de l'estat i d'arreu del món.

4. PROCESSOS EN ELS QUALS S'ENQUADRA EL PROJECTE

a) Processos d'Ensenyament-Aprenentatge.

Des del començament del projecte hem anat avançant en la incorporació de la mirada coeducativa als **currículums** i a les **programacions**. Sempre hem estat conscients que aquesta

seria una feina difícil i lenta. Poc a poc i al llarg dels anys hem aconseguit que hores d'ara des de tots els currículums es faci una incorporació de temes on, en major en menor mida, estigui present aquesta nova perspectiva i aquesta nova manera de treballar.

Quant a les **activitats d'aula**, a 1r, 2n i 3r d'ESO durant el primer trimestre i dintre de la matèria "cultura i valors" (abans "alternativa a la religió") s'imparteixen continguts curriculars de coeducació. Actualment a 1r d'ESO l'alumnat fa un trimestre de "Iniciació en temes de coeducació" on es treballa la diferència entre sexe i gènere, la publicitat sexista, i les identitats de gènere entre d'altres. A 2n ESO es fa un trimestre sobre "sexualitats i afectivitats" on es treballa la diversitat sexual i afectiva. A 3r i 4t d'ESO es treballa es tema de la prevenció de la violència de gènere en les parelles joves.

També de manera transversal, la coeducació s'ha incorporat als temes proposats pels diferents departaments als treballs de recerca de Batxillerat. A més a més, s'ha aprofitat la Biblioteca Joan Salvat Papasseït de Cornellà, dintre de les instal·lacions de l'Institut, per fer exposicions i activitats relacionades amb la violència de gènere.

Durant aquests 13 cursos l'institut ha aprofitat també tots els tipus de tallers externs existents sobre temes de coeducació, molts d'ells organitzats per l'Ajuntament de Cornellà. Actualment en fem un sobre "sexualitats" a 1r d'ESO i un a 3r d'ESO, "El mite de l'amor romàntic". També l'alumnat de 3r d'ESO ha fet els tallers de TAMAIA, associació amb seu a Barcelona que històricament ha vetllat per la eradicació de les violències masclistes fent acompanyament a dones maltractades. En l'actualitat tenen una línia de treball enfocada en la prevenció sobretot entre les persones joves i a l'assessorament als i les professionals de l'educació (<http://www.tamaia.org/>): "Prevenció de relacions d'abús en les parelles joves". A Batxillerat es fa un cicle sobre diversitat sexual i a Cicles Formatius es fan a demanda dels tutors/es. El curs 2018-2019, per exemple se'n va fer un al cicle de Grau Mitjà d'informàtica sobre "Les noves masculinitats".

Quant a **metodologies**, la gran oportunitat de canvi va venir amb l'inici, el curs 2017-2018 del treball per projectes, metodologia que posa l'aprenentatge de l'alumnat al centre del procés d'Ensenyament-Aprenentatge. El fet d'haver de repensar la nostra tasca docent, ens ha permès que els temes coeducatius s'hagin posat al centre quasi d'una forma natural.

El primer projecte pilot que es va fer el curs 2017-2019 a tots els nivells de l'ESO, "Admira-les", tenia com a objectiu principal donar a conèixer dones de diferents disciplines i de diferents èpoques que, pel fet de ser dones, eren desconegudes. L'elecció del tema no va ser proposta de les persones que lideraven el projecte de coeducació, sinó que va sorgir com a conseqüència de la cultura de centre que durant tant anys havíem treballat. El fet que amb el treball per projectes no utilitzem els llibres de text com a material didàctic principal, ha fet que en el disseny dels nous materials també tinguéssim una nova oportunitat de incorporar aquesta nova mirada. Des de l'equip impulsor de projectes vam dissenyar uns criteris que havien de tenir tots els nous projectes que es desenvolupessin a l'Esteve Terradas, i un d'aquests criteris era que els projectes havien de ser coeducatius, és a dir havien d'incorporar els sabers de les dones i fer visibles els col·lectius exclosos fins ara del sistema educatiu posant-los al centre.

Posteriorment, el curs 2018-2019 vam engegar diversos projectes:

- 1r d'ESO: Projecte "Els treballs de les dones", on es treballa el tema del repartiment dels treballs de cura.
- 2n d'ESO: Tenim càpsules educatives amb una mirada coeducativa, però els projectes com a tal estan en construcció.
- 3r d'ESO. Es treballen quatre projectes:

- 1.- Projecte "Teca sana", on es treballa el tema de l'alimentació i el respecte a la natura, reivindicant el paper protagonista de les dones d'altres cultures en aquest tema.
  - 2.- Projecte "Democràcia", on es treballa com un dels temes fonamentals la participació de les dones a la política.
  - 3.- Projecte "Els amors de la meva vida", on es treballa per prevenir la violència de gènere entre els i les joves.
  - 4.- Projecte "Contra els estereotips" que es treballa des del departament d'anglès i educació física.
- 4t d'ESO: Projecte "Revolució" i "Dones i revolució industrial".

Una bona oportunitat per treballar en la visibilització i en la sensibilització de tot el centre és aprofitar les **commemoracions** en els dies assenyalats al calendari que tinguin relació directa amb la coeducació. Des de sempre hem aprofitat els dies 25 de novembre, dia internacional contra les violències de gènere i el 8 de març dia internacional de les dones. També hem afegit el dia 17 de maig, dia internacional contra l'homofòbia. Des que existeix el projecte de Coeducació a l'Institut Esteve Terradas hem fet i fem activitats diverses com per exemple "Olimpiades coeducatives", "Gincana dels treballs de cura", "El violentòmetre", fòrums, debats, conferències (a destacar la de Suraya Pazkad, directora de l'associació de dones afganeses [Voice of Women Organization](#) (VWO), que ofereix protecció i assistència legal a dones víctimes de violència extrema a l'Afganistan, el 20 de novembre de 2009), performances, obres de teatre, fotocalls, exposicions, decoració feminista de l'institut, jocs coeducatius, etc. La immensa majoria d'activitats són proposades i organitzades pel propi alumnat.

b) Assessorament Psicopedagògic i Orientació.

El projecte de coeducació forma part del Pla **d'Acció Tutorial** (PAT) de tots els nivells de l'ESO i El Batxillerat. Des del projecte de coeducació s'ofereix assessorament quant a materials o

recursos didàctics per treballar les diferents temàtiques proposades. També s'ofereix a tutores i tutors la possibilitat de fer intervencions al grup quan es detectin casos de violència de gènere.

En el cas de la Formació Professional, el curs 2017-2018 es va començar a treballar en el Pla d'Acció Tutorial de Cicles Formatius, i actualment estem treballant en les activitats de tutoria per tal d'incloure-hi el tractament de temes lligats a la coeducació.

Aquest curs 2019-2020, hem signat un acord de col·laboració amb l'empresa de solucions pedagògiques V-TOOLS, mitjançant el qual, serem un dels centres que pilotarà els seus tallers, basats en experiències de realitat virtual, per treballar i implicar activament a l'alumnat en la prevenció de l'assetjament escolar i la violència de gènere. Les dinàmiques es duran a terme a les tutories d'ESO i Batxillerat i també als Cicles Formatius.

El Projecte de Coeducació té com a un eix fonamental treballar per la deconstrucció dels estereotips de gènere que fan que les persones no desenvolupin les seves capacitats amb llibertat. Des del centre hem treballat i treballem incansablement per tal de motivar a nois i noies a superar aquests estereotips que facin que, per exemple, hi hagi menys noies que decideixin fer un batxillerat tecnològic o facin un cicle formatiu de mecanització o d'informàtica i que pràcticament no hi hagi nois al cicle de administració. Entre les bones pràctiques que hem desenvolupat al llarg dels temps podríem destacar fer visites especialitzades a 4t d'ESO separades per sexe on insistir i motivar les noies per tal que optin a cicles típicament masculins buscant noies referents que hagin cursat aquests estudis i que els hi expliquin de primera mà la seva experiència. També hem fet conferències i taules rodones amb persones que fan oficis que no coincideixen amb els rols assignats socialment a dones i homes. Sempre estem alerta de buscar nous models per tal que els i les alumnes se sentin més lliures en la seva elecció tan acadèmica com professional. Per exemple el curs 2019-2020 hem iniciat una nova col·laboració amb IT Now, joint venture de IBM i Caixabank, per tal de fer orientació a l'alumnat de 4t d'ESO al voltant de les activitats del 8 de març, amb l'objectiu de fomentar les vocacions tecnològiques entre les noies.

c) Planificació Estratègica.

El Projecte de Coeducació està inclòs a la **documentació estratègica** del centre. Es poden trobar els enllaços a l'ANNEX 4.

En el moment de planificar l'organització del centre per a cada curs escolar, es té en compte que hi ha d'haver com a mínim una persona que ha de tenir unes hores lectives alliberades per poder coordinar totes les actuacions del centre relacionades amb el projecte de coeducació, tant a nivell de **coordinació dels docents** com a nivell de **coordinació d'activitats amb alumnat**. Aquesta planificació inclou vetllar perquè la persona referent del programa "T'escolto" (veure apartat específic) pugui estar disponible a l'hora del pati els dilluns i els dimarts per atendre l'alumnat que sol·liciti el servei. També dintre del Consell Escolar sempre vetllem que hi hagi una persona referent en temes de coeducació.

d) Gestió de l'Equip humà.

L'Institut Esteve Terradas té en compte el Projecte de Coeducació en el procés de gestió de l'equip humà, en concret en la planificació del **Pla de Formació** de Centre. Sempre hem apostat per la formació continua del professorat, de l'alumnat i de les famílies. En aquest sentit cal destacar diferents cursos de formació al professorat per tal de liderar i alinear-se amb el projecte:

- Curs 2015-2016: "Coeducació i entorn educatiu", impartit per TAMAIA a l'Institut.
- Curs 2018/2019: "Pedagogies Feministes" a Ca la Dona a Barcelona. Tots 2 certificats per l'xtec.
- Curs 2019-2020: Com a conseqüència de la nostra llarga experiència, una de les persones que ha liderat el grup impulsor del projecte està sent persona referent de secundària al Baix Llobregat com a experta en coeducació. Enguany impartirà el curs "Coeduca't amb el

currículum" al professorat, i "Prevenió de les violències masclistes entre l'alumnat" a l'alumnat i famílies. Aquests cursos son una aposta ferma del Departament d'Educació per fer extensiu a tots els centres els projectes de coeducació, prenent com a referència el projecte de l'Institut Esteve Terradas.

e) Gestió de la Comunicació.

Des de l'inici del projecte, el curs 2007-2008, s'ha fet un gran esforç en els següents aspectes relacionats amb la comunicació del projecte:

- **Documentació de centre:** S'ha revisat tota la documentació del centre per vetllar que es faci ús de llenguatge no sexista.
- El **Projecte de Coeducació és públic al web de l'Institut**. Es pot trobar a l'apartat de Documentació Estratègica del Centre.
- **Benchmarking i projecció externa:** En els últims temps ens han demanat assessorament altres centres que volien engegar els seus propis projectes de coeducació. Per posar exemples recents:
  - Assessorament a l'Institut Maria Aurèlia Capmany de Cornellà en com iniciar el seu propi projecte (curs 2019-2020).
  - Participació en la formació de l'alumnat que cursa el màster de professorat de la didàctica de les Ciències Socials a la Universitat de Barcelona: Com incloure la mirada coeducativa des de les Ciències Socials i els treballs per projectes (cursos 2018-2019 i 2019-2020).
  - Participació en la I i la II Trobada d'Escoles Feministes de Catalunya, per tal de compartir les nostres experiències (2018-2019 i 2019-2020).
  - Participació activa en el grup de treball de Rosa Sensat "Gènere i currículum" (cursos 2018-2019 i 2019-2020). En l'actualitat estem treballant sobre la incorporació en el currículum l'educació afectiu-sexual.

- Col·laboració amb el grup impulsor de coeducació organitzat per l'Ajuntament de Sant Adrià del Besos (curs 2018-2019).
- Assessorament a l'Institut Salvador Espriu de Barcelona en com posar en marxa el seu propi projecte de coeducació compartint la nostra experiència (curs 2017-2018).
- Col·laboració, des del curs 2016-2017, amb la Universitat de Barcelona en el Projecte R+D+i DHIGECS (Didàctica de la història i la geografia i altres ciències socials). Aportem exemples concrets del nostre centre sobre com aprendre a treballar per projectes amb una perspectiva coeducativa. Participació activa en el grup de treball de "Coeducació i ciutadania" en l'elaboració de la unitat didàctica "Els amors de la meva vida" així com en la seva implementació en el centre.
- Participació activa en el Fòrum contra les violències de gènere amb tot l'alumnat de 3r d'ESO i amb el taller dirigit al professorat exposant la unitat didàctica "Els amors de la meva vida" (des del curs 2014-2015).

- **Publicacions i aparicions en mitjans de comunicació**

Durant els 6 primers anys del projecte es va editar una revista interna "ÉsTeva" que tractava de temes de coeducació preparats per l'alumnat de l'ESO, maquetada i impresa per l'alumnat del Cicle d'Arts gràfiques de l'Institut i que es publicava cada 8 de març.

Durant aquests cursos hem tingut també l'oportunitat d'explicar la nostra experiència com a centre en alguns articles de revistes especialitzades en educació, la qual cosa ens ha permès posar en valor la tasca innovadora que l'Esteve Terradas ha fet i fa amb l'objectiu de compartir-ho amb altres docents. Hi ha evidències a l'ANNEX 2.

El Projecte de Coeducació del Centre ha aparegut també en diversos mitjans de comunicació. Hi ha evidències a l'ANNEX 3.

- **Participació en concursos i premis**

El Projecte de Coeducació de l'Institut Esteve Terradas ha obtingut diversos reconeixements, dels quals hi ha evidències a l'ANNEX 1.

- **Difusió interna**

Cada any, al claustre d'inici de curs, es fa una presentació de tots els projectes que es duen a terme en el centre, entre els quals el de coeducació. A banda d'això, des del curs 2018-2019 el centre organitza un curs dirigit al professorat de nova incorporació al centre, amb l'objectiu que els sigui més fàcil integrar-se en el funcionament de l'Institut i que coneguin tots els projectes que s'hi desenvolupen, entre els quals el de coeducació. Tres vegades cada curs, en el claustre de final de trimestre, es presenta un recull de les activitats més rellevants que s'han dut a terme a l'Institut, entre les quals les relacionades amb la coeducació en la qual hi ha intervingut l'alumnat.

f) Gestió de la Innovació.

El Procés d'Innovació de l'Institut Esteve Terradas té entre els seus objectius introduir, fomentar i experimentar noves metodologies pedagògiques innovadores. El Projecte de Coeducació ha estat innovador des del seu inici, i la introducció del treball per projectes al centre ha ajudat a impulsar la mirada coeducadora, que és l'essència del projecte.

Al llarg d'aquests anys hem desenvolupat dos programes propis coeducatius innovadors: "La XAJI" i "T'escolto".

a. LA XAJI (Xarxa Activa de Joves per la Igualtat)

L'Institut Esteve Terradas va ser centre pilot d'aquest programa organitzat per la Plataforma contra les violències de gènere des del 2013 i que encara ara continua ben viu. Aquest programa consisteix en la formació d'un grup d'alumnes voluntaris/es que des de 1r fins a 4t d'ESO es converteixen en persones referents entre iguals per tal de treballar sobre temes d'igualtat a l'Institut. Com l'experiència ha estat i és molt enriquidora, el CIRD (Centre de Recursos de les Dones de l'Ajuntament de Cornellà) va voler implicar-se i fer seu aquest

programa en col·laboració amb la Plataforma. Actualment podem dir que aquest projecte s'ha exportat a tots els instituts del municipi. El nostre centre està molt orgullós de ser centre de referència en aquest sentit i haver col·laborat activament en que a l'actualitat siguem l'únic municipi de Catalunya on es treballa en xarxa entre alumnat de tots els centres de secundària, amb les grans possibilitats que això comporta quant a visibilització de les nostres accions. Actualment s'està treballant per tal d'incorporar també a les escoles de primària en el programa XAJI.

b. T'escolto" (Consultori afectiu sexual per l'alumnat).

Aquest programa porta actiu només tres cursos i va sorgir com a necessitat de tractar les diferents problemàtiques individuals que anaven sorgint a mida que la feina de la XAJI es feia més eficient. És lògic pensar que si des de l'Institut treballem per prevenir i treure a la llum les diferents situacions de violències de gènere, surti la necessitat de treballar individualment amb les persones afectades. El programa consisteix en que a les hores del pati de dilluns i dimarts, la persona referent del programa atindrà a tot aquell alumnat que necessiti ser escoltat de forma activa sobre les diferents problemàtiques en les que es trobin personalment, en parella o col·lectivament. Algunes de les actuacions consisteixen en una escolta activa, d'altres en fer passos cap a trencar amb possibles relacions tòxiques, d'altres en assumir identitats de sexe i/o de gènere no normatives. De vegades l'alumnat busca informació concreta sobre dubtes quant a les relacions sexuals, mètodes anticonceptius, o sobre el funcionament del propi cos. El programa es basa en la confidencialitat, sempre i quan no sigui necessari posar en coneixement d'altres persones la problemàtica en qüestió perquè la gravetat del tema així ho requereixi. Aquest servei no podria existir sense l'assessorament professional del CIRDA (centre de les Dones de Cornellà) i del servei municipal "Decolors", que ofereix assessorament gratuït sobre temes específics de sexualitat. Una de les funcions del programa "T'escolto" es la derivació de les persones que així ho requereixin cap a aquests serveis municipals que normalment son

vistos com a molt llunyans per les persones adolescents que necessiten d'un acompanyament més personalitzat. A mode d'exemple podem dir que durant el curs passat es van fer les següents intervencions: Consultes sobre identitat sexual i de gènere: 8 alumnes. (1 amb seguiment al servei "DeColors" de l'Ajuntament). Consultes sobre pràctiques sexuals i prevenció: 18 (1 amb seguiment al servei "DeColors" de l'Ajuntament). Consultes sobre relacions afectives: 17. Seguiment de casos de violència de gènere: 5 (2 amb seguiment des del servei d'assessorament del CIRDA). Per tant un total de 43 alumnes van utilitzar aquest servei, alguna d'aquestes persones amb un seguiment durant tot el curs. Podem dir que aquest programa és un servei molt eficaç per tal de poder atendre al nostre alumnat amb una escolta activa i personalitzada, un programa que posa al centre la cura de les persones d'una forma individual i que a l'Esteve Terradas reivindicuem com a model a seguir.

Val a dir que un dels indicadors del Procés de Gestió de la Innovació és "el nombre d'activitats que han deixat de ser innovadores i s'han integrat a l'Institut". El Projecte de Coeducació s'ha integrat totalment en el funcionament diari del centre.

5. INTERACCIÓ AMB ELS GRUPS D'INTERÈS

Les principals persones destinatàries dels projecte són el nostre alumnat així com les seves famílies. Com es tracta de transformacions molt profundes i transversals necessita també de la intervenció de tota la comunitat educativa de l'Institut: També hi participen el professorat, membres del PAS i la Ciutadania de Cornellà.

Al llarg d'aquests anys ens hem anat formant i hem teixit aliances amb grups o amb persones expertes que ens han guiat en aquest camí i amb aquesta nova mirada. A l'Esteve Terradas tenim clar que l'educació és coeducació, i en aquest sentit seguim treballant i incorporant noves maneres de treballar, i noves perspectives per tal de ser un exemple a seguir pel nostre entorn més proper i per la nostra societat en general. Podem afirmar que hores d'ara el projecte ha transcendit a altres centres escolars del municipi que busquen assessorament i

acompanyament en els seus propis processos d'aprenentatge i d'implementació de projectes que just ara comencen. El centre ha establert aliances molt sòlides amb altres Centres Públics de Cornellà, associacions de dones de Cornellà, Plataforma contra la Violència de Gènere, associacions de joves de Cornellà, el CRAJ (Centre de recursos per a joves de Cornellà), el Consell de les Dones de l'Ajuntament de Cornellà, DeColors, (Programa SAI de Cornellà per treballar al diversitat sexual), CIRI (Centre de recursos de dones de Cornellà), la Universitat de Barcelona (Projecte DHIGECs) i el propi Departament d'Educació.

- **Responsabilitat social**

Com a centre educatiu tenim una gran responsabilitat social. És per aquest motiu que el centre treballa per la justícia social amb perspectiva de gènere per tal d'identificar, compensar i superar les desigualtats que genera la nostra societat, sempre buscant la millora educativa del nostre alumnat. Amb aquest objectiu participem en la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere (<https://www.violenciadegenere.org/>), que es va fundar l'any 2002 per donar resposta a la necessitat de visibilitzar la violència de gènere i reclamar actuacions a través de la mobilització ciutadana. La Plataforma està formada per 121 entitats i un gran equip de persones (voluntariat, professionals, etc) de tot Catalunya, que compartim i impulsem un moviment social amb la missió d'eradicar la violència vers les dones de la nostra societat. L'àmbit geogràfic d'actuació, és tot el territori català, tot i que treballem en xarxa amb organitzacions de dones de tot l'Estat i d'Europa.

6. GESTIÓ DE RECURSOS

Com a recursos humans es compta amb dues persones referents del Projecte, així com amb la col·laboració de tot el professorat i l'equip directiu en les activitats relacionades amb la coeducació que es realitzen al centre. La Coordinació de Coeducació no compta amb una

partida pressupostària pròpia dintre de la comptabilitat de l'Institut, però en cas de generar alguna despesa, es realitza dintre del pressupost del Departament de Ciències Socials.

7. AVALUACIÓ DEL PROJECTE

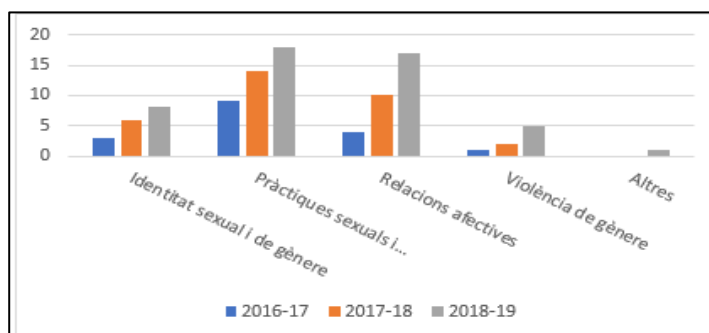
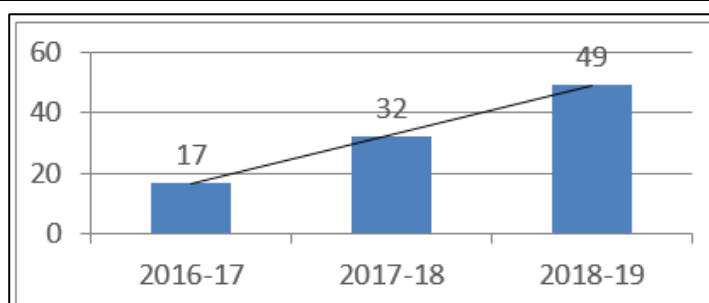
El desenvolupament del projecte s'analitza cada curs i es plasmen els resultats en la memòria de Coeducació. Aquesta memòria també conté l'anàlisi i avaluació d'aquests resultats per tal de poder implementar les millores i els reajustaments necessaris. Els indicadors d'avaluació són els següents:

<p>1. NOMBRE D'UNITATS DIDÀCTIQUES COEDUCATIVES</p>	<table border="1"><thead><tr><th>Curs</th><th>Nombre d'unitats</th></tr></thead><tbody><tr><td>2016-17</td><td>4</td></tr><tr><td>2017-18</td><td>7</td></tr><tr><td>2018-19</td><td>8</td></tr></tbody></table>	Curs	Nombre d'unitats	2016-17	4	2017-18	7	2018-19	8
Curs	Nombre d'unitats								
2016-17	4								
2017-18	7								
2018-19	8								
<p>2. NOMBRE DE NIVELLS EDUCATIUS AMB TALLERS DE COEDUCACIÓ</p>	<table border="1"><thead><tr><th>Curs</th><th>Nombre de nivells</th></tr></thead><tbody><tr><td>2016-17</td><td>4</td></tr><tr><td>2017-18</td><td>5</td></tr><tr><td>2018-19</td><td>7</td></tr></tbody></table>	Curs	Nombre de nivells	2016-17	4	2017-18	5	2018-19	7
Curs	Nombre de nivells								
2016-17	4								
2017-18	5								
2018-19	7								
<p>3. NOMBRE D'ACTUACIONS PER RESOLDRE CONFLICTES DE GÈNERE A LES TUTORIES</p>	<table border="1"><thead><tr><th>Curs</th><th>Nombre d'actuacions</th></tr></thead><tbody><tr><td>2016-17</td><td>3</td></tr><tr><td>2017-18</td><td>7</td></tr><tr><td>2018-19</td><td>8</td></tr></tbody></table>	Curs	Nombre d'actuacions	2016-17	3	2017-18	7	2018-19	8
Curs	Nombre d'actuacions								
2016-17	3								
2017-18	7								
2018-19	8								

4. NOMBRE D'ALUMNES QUE UTILITZEN EL SERVEI "T'ESCOLTO"

8. SOSTENIBILITAT I TRANSFERIBILITAT DEL PROJECTE

El projecte ha demostrat ser **sostenible** en el temps, ja que es va engegar el curs 2007-2008 i s'ha continuat desenvolupant fins a dia d'avui. Vam començar amb una sola persona referent del projecte, i hores d'ara ja hi ha dues persones que impulsen el projecte tant a nivell intern com extern.

El projecte ha demostrat també ser **transferible**, ja que estem assessorant altres centres públics per iniciar els seus projectes de coeducació, a banda de la formació que ha organitzat el propi Departament d'Educació a partir del curs 2019-2020 impartida per una de les persones responsables del projecte de coeducació de l'Institut Esteve Terradas.

9. ANNEXOS

Annex 1: Premis i concursos

- Curs 2019-2020: **Premi Dona-TIC Fundació Barcelona Formació professional.** Premiada l'alumna Anna Dacosta de 2n curs del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa. Projecte TEMPOCAT, web meteorològica mb la tarja WhiteCAT i la xarxa LoRaWAN. 9 octubre 2019.
- Curs 2018-2019: **Premi de coeducació** atorgat per l'Ajuntament de Cornellà.
- Edició 2017: **XIII Concurs per l'eradicació de la violència masclista.** L'alumna Marta Granadal Mancebo de 4t d'ESO, guanyadora del 1r premi de format lliure de 12 a 15 anys amb el video "Ciutats lliures per a les dones! Ciutats netes d'agressions sexuals!". Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=-6BQETCLXc>
- Curs 2015-2016: **Premis "Certamen violència 2.0" Universitat de Barcelona** (Violència de Gènere - Departament Ciències Socials). Premi al centre educatiu amb millor producció de l'alumnat, premi a la major producció grupal: "LIP-DUB contra la violència de gènere (vídeo). Enllaç a les bases del premi: <http://www.ub.edu/vvg-online/acceso-a-certamen/>
Enllaç al video guanyador: <https://www.youtube.com/watch?v=IAs2DwCZU9c>
Menció especial a la producció de major rigor conceptual sobre las violències de gènere 2.0: "5 cosas que pasan en el mundo" (vídeo). Autoria: Naiara Calso, Luz Pérez, Daniel Ramírez. (3r ESO A).
- Curs 2015-2016: **Concurs punts de llibre "8 març, dia de la dona", organitzat per l'Ajuntament de Cornellà.** Les alumnes Laura Mata de 1r ESO i l'alumna Isabel Ordóñez Barreiro d'Arts Gràfiques (AGS1) guanyadores en les seves respectives categories.

- Curs 2013-2014: Participació de l'alumnat de 1r i 3r d'ESO en el **concurs (R)imagina't sobre la publicitat sexista**. Aquest concurs consistia en realitzar, en grups de treball, un "History Board" sobre un anunci no sexista inventat.
- Curs 2013-2014: **Fòrum contra les violències de gènere**: Alumnat de tots els nivells han participat en aquest concurs organitzat per la Plataforma contra les violències de gènere de Catalunya. Participació en totes les categories i en tots els formats: literari, visual, dibuix i escultura.
- 8 abril 2014: **XIII Mostra de Treballs de Recerca organitzat per l'Ajuntament de Cornellà**. L'alumna Sandra Guerrero (Batxillerat B22) guanya el 2n premi de la categoria "Ciències Socials i Humanitats" amb el treball "Cinema en català fet per dones".
- 8 abril 2014: **XIII Mostra de Treballs de Recerca organitzat per l'Ajuntament de Cornellà**. L'alumna Patricia Romero (Batxillerat B22) guanya el 3r premi de la categoria "Ciutat" amb el treball "Embaràs adolescent a Cornellà de Llobregat".
- 20 novembre 2009: **Concurs per l'Eradicació de la Violència Masclista, organitzat per la Plataforma Unitària Contra la Violència de Gènere**, diversos premis:
  - L'alumna Rebeca Naranjo Vega de 1r d'ESO guanya el 2n premi amb el treball "Violència de Gènere, Poesia Visual", categoria 12-15 anys.
  - L'alumne Robert Crespo Valero de 1r curs del Cicle Formatiu de Grau Superior "Disseny i Producció Editorial", guanya el 1r premi amb el treball "No t'enganyis, no és cap regal", categoria 16 a 19 anys.
  - L'alumne Kilian Lison Barquero de 1r curs del Cicle Formatiu de Grau Superior "Disseny i Producció Editorial" guanya el 2n premi amb el treball "No tot el maltracte és visible", categoria 16 a 19 anys.

- L'alumne Sergio Ortiz Ruiz de 1r curs del Cicle Formatiu de Grau Superior "Disseny i Producció Editorial", guanya el 2n premi amb el treball "Prohibit maltractar", categoria adults.

Enllaç:

http://antiga.violenciadegenere.org/index.php?option=com_content&view=article&id=540&Itemid=77

- Des del curs 2007-2008, participació de manera sistemàtica en el **concurs de punts de llibre per la jornada del Dia de les Dones, 8 de març, convocat per l'Ajuntament de Cornellà** i amb la participació de les tutories de l'ESO i Cicles de Grau Mitjà i Superior d'Arts Gràfiques.

Annex 2: Publicacions

- AZNAR, ROSA. Revista *Aula Dossier* "Coeducar: poner la vida en el centro de la educación", amb l'article "Proyectos de coeducación i la XAJI a secundaria" gener 2019.
- AZNAR, ROSA. Publicació "L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat" Coordinació CooperaAcció Barcelona setembre 2016 Col·laboració (pàg. 42-43).
- AZNAR, ROSA. Revista *Perspectiva escolar* Núm 371, editorial Rosa Sensat "Desigualtats de gènere a l'escola" setembre/octubre 2013.
- AZNAR, ROSA. Revista *Aula* nº 177 editorial Graó "La práctica de la coeducación". Desembre 2008.

Annex 3: Aparicions en mitjans de comunicació

- Aparició en La Vanguardia digital (8/10/2019) de la notícia del lliurament el mateix dia del premi Dona-TIC, amb el qual la Fundació Barcelona Formació Professional reconeix el talent i l'emprenedoria femení a la nostra alumna Anna Dacosta de Zon d'Administració

de sistemes informàtics en xarxa, pel seu projecte TEMPOCAT, web meteorològica amb la tarja WhiteCAT i la xarxa LoRaWAN. Enllaç:

<https://www.lavanguardia.com/vida/20191008/47875561376/catalunya-los-premis-dona-tic-reconocen-el-talento-y-emprededuria-digital-femenina.html>

- Aparició al twitter de la Fundació Barcelona Formació Professional. (9/10/2019) de la notícia “Los Premis Dona TIC reconocen el talento y emprendeduría digital femenina” (entre les quals Anna Dacosta, estudiant de 2on d'Administració de sistemes informàtics en xarxa de l'Institut Esteve Terradas. Enllaç:

<https://twitter.com/fundaciobcnp/status/1181884238343352321>

- Aparició a la revista El Far (9/12/2019) de la notícia “Una alumna de l'Institut Esteve Terradas guanya el premi Dona TIC. Enllaç:

<https://elfar.cat/art/29976/una-alumna-de-linstitut-esteveterradas-guanya-el-premi-dona-tic>

- Aparició al twitter de la revista El Far (9/12/2019) de la notícia “Anna Dacosta, alumna de l'@iesteveterradas de Cornellà, guanya en la categoria de Formació Professional pel seu projecte TempoCat”. Enllaç:

<https://twitter.com/ElFarInformatiu/status/1203992476673028097?s=08>

- Curs 2019-2020: Entrevista de la Facultat de Periodisme sobre l'Educació Sexual afectiva a l'Esteve Terradas com a centre de referència. L'entrevista s'emet a la ràdio de la Facultat de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra, octubre de 2019. Enllaç:

<https://cetrencada.upf.edu/educacio-sexoafectiva-a-catalunya-una-assignatura-pendent/>

Prgrama educació sexo-afectiva (1).mp3

- 30 juny 2018: Notícia al telenotícies cap de setmana migdia de TV3 sobre la participació de joves del nostre Institut a la XAJI (xarxa activa de joves per a la igualtat). Enllaç:

<http://www.ccma.cat/tv3/telenoticies/ a partir del minut 14:50>

- 31 maig 2018: Notícia a elbaix.com. Alumna de la XAJI (Ariadna Gómez, 1r Batx) llegint el pregó de festa major. Enllaç
<http://www.elbaix.cat/2018/05/29/el-corpus-de-cornella-comenca-amb-un-prego-que-defensara-la-igualtat-de-genero-i-la-lluita-contra-la-violencia-envers-les-dones/>
- 31 maig 2018: Notícia a El Periódico Digital. Alumna de la XAJI (Ariadna Gómez, 1r Batx) llegint el pregó de festa major. Enllaç:
<https://www.elperiodico.com/es/cornella/20180518/cornella-calienta-motores-para-la-fiesta-mayor-2018-6825594>
- 20 novembre 2017. El Periódico digital: Notícia sobre els actes del dia internacional contra la violència de gènere. Fotografia de l'acte de lliurament de carnets a l'alumnat participant en la XAJI (Xarxa Activa de Joves per la Igualtat). Enllaç:
<http://www.elperiodico.com/es/cornella/20171120/cornella-se-suma-a-los-actos-del-dia-internacional-contra-la-violencia-de-genero-6437363>
- 5 maig 2017: El Periódico. Notícia sobre “Cornellà, el municipi amb més joves adherits a la Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat” (fotografia dels nostres alumnes recollint el carnet de membre de la XAJI). Enllaç:
http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/cornella/cornella-municipio-con-mas-jovenes-adheridos-xarxa-activa-juventud-per-igualtat-6001717?utm_source=twitter-dogtrack&utm_medium=social&utm_campaign=cm-locales-EPcornella
- Edició maig/juny 2017, nº 15: Komunika Press. Article: “Creix la implicació dels joves de la ciutat en matèria d'igualtat”. Notícia sobre les activitats de la XAJI i el lliurament de carnets d'agents d'igualtat el dia 17 de març 2017.
- Notícia a la revista *Cornellà Informa* Desembre 2016: L'institut Esteve Terradas premiat per la lluita contra la violència masculista. Enllaç:
http://www.cornella.cat/files/contenidos/Cornella%20informa/2016/340_web.pdf

- 22 desembre 2016: Rosa Aznar a Ràdio Cornellà, premi per la lluita contra la violència masclista. Enllaç:

http://enacast.com/radiocornella/#/programs/cornellanoticies/radiocornella_podcast_732

- 8 abril 2014. Première del curt "A la meva pell", un curtmetratge centrat en la igualtat de gènere, realitzat per alumnes de 4art d'ESO de l'Institut al Citilab.

<http://www.cornella.cat/ca/noticia.asp?idioma=ca&pag=&id=5346&por=1&tf=cd>

Annex 4: Documentació Estratègica

- Projecte Educatiu del Centre (PEC). (Pàgina 23).

https://agora.xtec.cat/iesesteveterradas/wp-content/uploads/usu855/PEC_06.pdf

- Programació General Anual (PGA). (Pàgina 17).

https://agora.xtec.cat/iesesteveterradas/wp-content/uploads/usu855/DOC_14_PGA_curs_19_20.pdf

- Projecte Curricular ESO-Batxillerat. (Pàgina 53).

https://agora.xtec.cat/iesesteveterradas/wp-content/uploads/usu855/pcc_eso_batx_curs_19_20-V18-1.pdf

- Normativa d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC). (Pàgina 31).

https://agora.xtec.cat/iesesteveterradas/wp-content/uploads/usu855/NOFC_ET_13-2.pdf

Annex 5: Material gràfic

2013-2014

Presentació vídeo coeducació “La meva pell”. Citilab de Cornellà, 8 abril 2014. Enllaç al vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=TJHc-SDfTio>

2015-2016

- 2ª trobada de la XAJI, 18 març 2016:

<https://www.youtube.com/watch?v=yxpgf7oJ9LE>

- 3 març 2016: XAJI EsteveTerrades Violències 2.0

<https://www.youtube.com/watch?v=zOjjsSkJWWY>

2016-2017

- 14 desembre 2016: 25N dia internacional contra les violències masclistes 2016:

<https://www.youtube.com/watch?v=S->

[v6zIFyh8Q&list=PL8wBSKW04YLgeGaBjbnf57fCMpuxeydD3](https://www.youtube.com/watch?v=S-v6zIFyh8Q&list=PL8wBSKW04YLgeGaBjbnf57fCMpuxeydD3)

Mural XAJI 2016-2017

2017-2018

Lliurament carnets XAJI. Castell de Cornellà, 22 novembre 2017.

2018-2019

Premi coeducació, auditori de Cornellà, 8 març 2019.

2019-2020

Premi Dona-TIC Fundació Barcelona Formació professional. Premiada l'alumna Anna Dacosta de 2n curs del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa. 9 octubre 2019.

Photocall 25 novembre 2019, dia contra la violència de gènere.